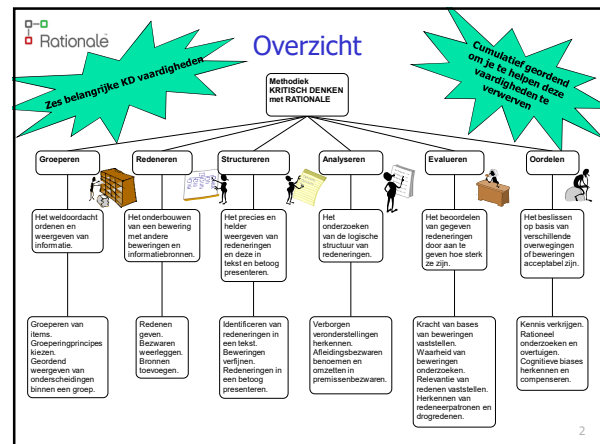

Rationalé

KRITISCH DENKEN

6 Beweringen Verfijnen

© Kritisch Denken

Rationalé

Problemen met teksten

- Moeilijk te begrijpen
- Taalgebruik onduidelijk
- Redenering onduidelijk
- Dubbelzinnig woordgebruik
- Onvindbare stelling en redenen
- Onduidelijk waar het over gaat
- Te emotioneel geladen

3

Rationalé

Wat we graag zouden zien

- Helder
- Nauwkeurig
- Eenduidig
- Enkelvoudig
- Redelijk
- **Begrijpelijk!**

"Get off that table! Don't you understand plain English?"

<http://www.cartoonstock.com/words/08off171.jpg>

4

Rationalé

Nodig: het verfijnen van een bewering

- Verfijnen van een bewering:
 - herformuleren totdat de bewering duidelijk genoeg is om de redenering, waarin de bewering een rol speelt, te kunnen analyseren en evalueren.

5

Rationalé

1. Stellend

- Formuleer een bewering, een propositie, iets wat **Waar of Onwaar** kan zijn
- Uitkijken voor:
 - Vragen
 - Retorische vragen
 - Korte uitdrukkingen

Ruw:
"Geloven deze twee politici nou werkelijk dat kiezers zitten te wachten op dit kinderachtig gedrag?"

Bewerkt:
Politici weten dat kiezers niet houden van kinderachtig gedrag.

6

Rationale

Jouw beurt...

Ruwe bewering

--> bewerk -->

Verfijnde bewering

7

Rationale

2. Enkelvoudig

- Enkelvoudige en samengestelde beweringen.
 - Beweringen dienen enkelvoudig te zijn voor analyse en evaluatie.
 - Wees voorzichtig met "en" en "of" beweringen.

'Filosofische boeken zijn diepzinnig en interessant.'

Beweringen:

- Filosofische boeken zijn diepzinnig.
- Filosofische boeken zijn interessant.
- Filosofische boeken zijn diepzinnig **en** interessant.

8

Rationale

Alle leerlingen ouder dan 12 moeten wiskundelessen volgen.

want

Wiskunde ondersteunt het systematisch kennis verwerven. Dus worden andere vakken makkelijker.

Pas op voor interne redeneringen

want

Alle leerlingen ouder dan 12 moeten wiskundelessen volgen.

want

Andere vakken worden makkelijker.

want

Wiskunde ondersteunt het systematisch kennis verwerven.

9

Rationale

Jouw beurt...

Ruwe bewering

--> bewerk -->

Verfijnde bewering

10

Rationale

3. Letterlijk

- Literair en metaforisch taalgebruik

Voorbeeld:

- 'Patiënten dienen geen koopwaar te zijn.'
- 'Er zijn nog steeds mensen die wonderen kunnen verrichten, als ze de kans krijgen. Als je vanuit je hart handelt, wordt het gevoeld en herinnerd met een lach en dankbaarheid.'

11

Rationale

Jouw beurt...

Ruwe bewering

--> bewerk -->

Verfijnde bewering

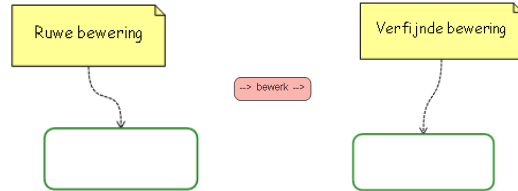
12

4. Nauwkeurig

- Een bewering is **nauwkeurig** wanneer deze slechts in een beperkt aantal gevallen waar (of onwaar) is.
 - Past bij *wetenschappelijk denken* (Popper)
 - Staat tegenover vaagheid
1. Het vror vanmorgen.
 2. Liefde maakt alles goed.
 3. Je moet nooit met vreemden praten.
 4. Iedereen is het erover eens dat Ily koffie de beste is.

13

Jouw beurt...

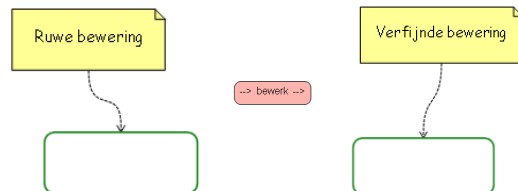
14

5. Beknopt

- Een zin is beknopt wanneer deze geen overbodige woorden of woordgroepen bevat.
 - Zeg waar het op staat!
1. Het is voor iedereen met een helder verstand volledig duidelijk dat enorm veel mensen voortdurend overspoeld worden door de noodzaak te veel hooi op hun vork te nemen.
 2. Vandaag komen de Utrechtse studenten weer terug van vakantie. Velen zullen zich als schapen in een veewagen laten vervoeren langs de Utrechtse dreven, om zich uiteindelijk, in modernistische hoogbouw, op schootsafstand van de snelweg, te laten fêteren op een lauwe hap aan ongedifferentieerde competenties. Laat ze gewoon hun hersens gebruiken.

15

Jouw beurt...

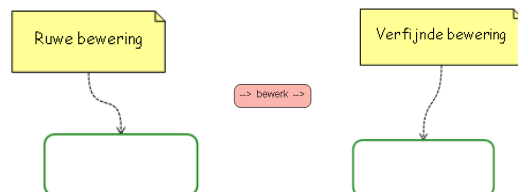
16

6. Eenduidig

- Een uitspraak is eenduidig als deze slechts een betekenis heeft.
1. Jezus was de Koning
 2. Ik geloof dat het vanmorgen -5 graden was.
 3. *'Alles van waarde is weerloos'*
 4. Ik zou willen dat ik kon vliegen
 - Ik zou willen dat ik weg kon
 - Ik zou willen dat ik een vliegtuig kon nemen
 - Ik zou willen dat ik vrij kon zijn
 - Ik zou willen dat ik vleugels had
 - Ik zou willen dat ik geen mens was
 - Ik zou willen dat ik daar snel kon zijn
 - Ik zou willen dat ik niet op de bus hoefde te wachten.

17

Jouw beurt...

18

Rationale

7. Emotioneel gepast

- Emotionele toon dient te passen bij redenering en het onderwerp.
- pas op voor aanvallen op de persoon (Drogreden)

1. *Het is absoluut onvoorstelbaar dat zulke belachelijke ideeën alleen al bedacht worden.*
2. *Dit zou nooit door ambtenaren geaccepteerd worden. Staatsgevangenis zouden zulke vuiligheid niet accepteren. Het is onaanvaardbaar, en toch laten we onze jeugd dagelijks onder zulke omstandigheden leven.*

19

Rationale

Voorbeeld

Voetbaltuig

'Er is geen plaats voor het soort ziekmakend, onbeschaafd gedrag, dat kleine groepen onder het voetbalpubliek elk weekend weer laten zien.

Voetbal is een Nederlandse traditie, zeer geliefd bij zijn hartstochtelijke en zeer partijdige aanhangers.

Maar de politie, de KNVB en de clubs moeten een zero-tolerance beleid voeren ten opzichte van diegenen die over de schreef gaan – zoals het geval was bij spugende toeschouwers, die daarmee de code doorbraken en hun club en zichzelf te schande zetten.'

naar: <http://www.kvvl.com/nieuws/voetbal/2015/05/25/25052512-01-00.html>

20

Rationale

Ruwe beweringen

- ER is geen ruimte voor het soort ziekmakend, onbeschaafd gedrag dat in het weekend kleine groepen onder het voetbalpubliek laten zien.
- Voetbal is een Nederlandse traditie, die zeer geliefd is door haar hartstochtelijke en partijdige aanhangers.
- Politie, KNVB en de clubs moeten zero-tolerance laten zien tov hen die over de schreef gaan.
- Spugende toeschouwers breken de code, en beschamen hun teams en henzelf.

Verfijnde beweringen

- Spugen door toeschouwers bij voetbalwedstrijden moet verboden worden.
- Spugen is onbeschaafd gedrag.
- Voetbal is een geliefde Nederlandse traditie.
- De politie, KNVB en de clubs dienen een zero-tolerance beleid te voeren tegenover spugende toeschouwers.
- Spugende toeschouwers breken de code, en beschamen hun teams en henzelf.

21

Rationale

```

graph TD
    A[De politie, de KNVB en de clubs dienen een zero-tolerance beleid te voeren ten opzichte van spugende toeschouwers.] --> B[Voetbal is een geliefde Nederlandse traditie.]
    A --> C[Spugende toeschouwers maken hun clubs, hun teams en zichzelf te schande.]
    C --> D[Spugen is onbeschaafd gedrag.]
  
```

22

Rationale

Jouw beurt...

23

Ruwe Bewering (Claim)	Noodzakelijke Bewerking	Verfijnde Bewering(en)
1. ...dient af te treden		
2. Jacques vloog naar Djibouti.		
3. Het Nederlandse leger heeft het Nederlandse volk nooit in de steek gelaten.		
4. Hoe je het ook bekijkt, het is overduidelijk dat we veel meer te winnen dan te verliezen hebben bij het reduceren van de uitstoot van broeikasgas.		
5. Crown roast van lam - modern, Amerikaans		
6. Willen we een nucleaire afvalplaats naast onze akkers?		
7. Het is warm vandaag.		
8. Een Vetbelasting is onuitvoerbaar en is een te grote belasting voor het bedrijfsleven.		
9. Het schandelijke, stiekeme geminpuleer van het bedrijf vernietigt de levensomstandigheden van de arbeiders.		
10. Karl Kruszelnicki gooit alle astrologen en astrologie op een hoop.		
11. Elizabeth vertrok omdat ze in verwarring was.		

Ruwe Bewering (Claim)	Noodzakelijke Bewerking	Verfijnde Bewering(en)
1. ...dient af te treden	Stellend	De minister dient af te treden.
2. Jacques vloog naar Djibouti.	Eenduidig / letterlijk	Jacques reisde naar Djibouti per vliegtuig. Jacques ontsnapte door naar Djibouti te gaan.
3. Het Nederlandse leger heeft het Nederlandse volk nooit in de steek gelaten.	Nauwkeurig	Het Nederlandse leger heeft nog nooit een gevecht verloren. Het Nederlandse leger heeft altijd goed gepresteerd.
4. Hoe je het ook bekijkt, het is overduidelijk dat we veel meer te winnen dan te verliezen hebben bij het reduceren van de uitstoot van broeikasgas.	Bondig	Wij zouden veel meer winnen dan verliezen door onze uitstoot van broeikasgas te reduceren.
5. Crown roast van lam - modern, Amerikaans	Stellend	Crown roast van lam is een modern Amerikaans gerecht.
6. Willen we een nucleaire afvalplaats naast onze akkers?	Stellend	Wij willen niet dat nucleair afval naast onze akkers gedumpt wordt.
7. Het is warm vandaag.	Nauwkeurig	De temperatuur is ongeveer 30 graden Celsius vandaag.
8. Een Verbelasting is onuitvoerbaar en is een te grote belasting voor het bedrijfsleven.	Enkelvoudig	Een verbelasting is onuitvoerbaar. Een Verbelasting is een te grote belasting voor het bedrijfsleven.
9. Het schandelijke, stiekeme gemanipuleer van het bedrijf vernietigt de levensomstandigheden van de arbeiders.	Emotioneel gematigd	De oneerlijke praktijken van het bedrijf leiden tot lagere lonen van de arbeiders.
10. Karl Kruszelnicki gooit alle astrologen en astrologie op een hoop.	Letterlijk	Karl Kruszelnicki behandelt alle astrologen en astrologie alsof ze hetzelfde zijn.
11. Elizabeth vertrok omdat ze in verwarring was.	Enkelvoudig	Elizabeth vertrok. Elizabeth was in verwarring.